

Jerzy Janeczko

25-LECIE INSTYTUTU CHOROÓB ZAKAŻNYCH I PASOŻYTNICZYCH
AKADEMII MEDYCZNEJ W WARSZAWIE (1976-2001)

Dyrektor Instytutu: J. Janeczko

Dnia 1 kwietnia 1976 r. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej utworzył w Akademii Medycznej w Warszawie Międzywydziałowy Instytut Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych. Bazą Instytutu były: Katedra i Klinika Chorób Zakaźnych, Klinika Chorób Zakaźnych Wieków Dziecięcego, Oddział Intensywnej Terapii i Śpiączki Wątrobowej (oddziały: VII, X i XI), Stacja Naukowo-Doświadczalna Brucelozy i Przychodnie Przychodnie zlokalizowane przy ul. Wolskiej 37. Powołanie Instytutu było konsekwencją stałego rozszerzania się problematyki chorób zakaźnych i pasożytniczych.

W Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej Nr 7 z dnia 05.04.1976 r. ukazało się Zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12.03.1976 r. w sprawie zmian organizacyjnych w Akademii Medycznej w Warszawie.

Na podstawie art. 7, ust. 1 z dnia 5 listopada 1958 r. o szkolnictwie wyższym (Dz.U. z 1973 r. Nr 32 poz. 191) zarządza się co następuje:

§ 1.

W Akademii Medycznej w Warszawie:

- 1) tworzy się Międzywydziałowy Instytut Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych - zwany dalej „instytutem”,
- 2) znosi się Katedrę Chorób Zakaźnych.

§ 2.

Do zadań instytutu należy:

- 1) organizowanie i prowadzenie oraz doskonalenie procesu dydaktyczno-wychowawczego w oparciu o obowiązujące plany studiów i programy nauczania w zakresie chorób zakaźnych i pasożytniczych na bazie własnej oraz przy współudziale innych placówek naukowych i usługowych służby zdrowia,
- 2) organizowanie i prowadzenie prac naukowych w zakresie objętym działalnością instytutu zgodnie z rocznymi i wieloletnimi planami badań,
- 3) uczestniczenie w procesie kształcenia kadr naukowych oraz resortowego planu kształcenia podyplomowego pracowników służby zdrowia w zakresie chorób zakaźnych i pasożytniczych,
- 4) współpraca i wymiana naukowa z ośrodkami krajowymi i zagranicznymi,
- 5) prowadzenie działalności leczniczo-usługowej i organizacyjno-konsultacyjnej zgodnie z porozumieniami zawartymi z jednostkami służby zdrowia, potrzebami dydaktycznymi oraz zadaniami naukowo-badawczymi,

6) udzielanie innych świadczeń na rzecz jednostek gospodarki uspołecznionej.

§ 3.

Szczegółowy zakres i tryb działania oraz strukturę organizacyjną instytutu określi regulamin wprowadzony przez rektora, po zatwierdzeniu przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.

§ 4.

Instytut realizuje swoje działania przy pomocy:

- 1) pracowników zatrudnionych na przydzielonych etatach,
- 2) nauczycieli akademickich spoza instytutu skierowanych przez rektora na czas oznaczony do wykonywania określonych zadań,
- 3) zleceniobiorców, wykonujących pracę na podstawie umów o dzieło lub umów zlecenia.

§ 5.

1. Wydatki związane z działalnością instytutu pokrywane są z odpowiednich rozdziałów budżetu Akademii Medycznej w Warszawie.
2. Budżet ustala rektor na wniosek dyrektora instytutu.
3. Gospodarka finansowa oraz obsługa administracyjno-gospodarcza instytutu prowadzona jest przez odpowiednie jednostki organizacyjne aparatu administracyjnego Akademii Medycznej w Warszawie.

§ 6.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą od dnia 1 kwietnia 1976 roku,

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej: M. Śliwiński.

Na stanowisko pierwszego dyrektora Instytutu Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych został powołany jego inicjator i twórca prof. dr hab. med. Bertold Kassur, który pozostawał na tym stanowisku do przejścia na emeryturę (30.09.1977 r.), a na jego zastępcę - dr n. med. Lidia Babiuch.

Profesor Bertold Kassur
1906-1982

W kwietniu 1976 r. opracowano Regulamin Międzywydziałowego Instytutu Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych AM w Warszawie zatwierdzony przez Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej. W maju 1976 r. utworzono następujące jednostki organizacyjne Instytutu:

- Klinikę Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych Dorosłych - kierownik: prof. dr hab. med. Bertold Kassur,
- Klinikę Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych Dzieci - kierownik: prof. dr hab. med. Helena Szczepańska,
- Klinikę Hepatologii Zakaźnej - kierownik: dr n. med. Lidia Babiuch,
- Klinikę Chorób Tropikalnych - kierownik: doc. dr hab. med. Jerzy Januskiewicz,
- Zakład Immunopatologii Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych - p.o. kierownika: prof. dr hab. med. Witold Brzosko,
- Zakład Epidemiologii Klinicznej - p.o. kierownika: doc. dr hab. med. Antoni Łapszewicz,
- Przychodnię Specjalistyczną.

Po przejściu prof. B. Kassura na zasłużoną emeryturę kolejnymi dyrektorami i zastępcami dyrektora Instytutu byli:

- dyrektor - prof. dr hab. med. Lidia Babiuch (01.10.1977 r. - 30.04.1986 r.)
- zastępca - prof. dr hab. med. Witold Brzosko (01.10.1977 r. - 31.12.1980 r.)
- zastępca - prof. dr hab. med. Zdzisław Dziubek (01.01.1981 r. - 10.04.1986 r.)
- dyrektor - prof. dr hab. med. Zdzisław Dziubek (01.05.1986 r. - 30.09.1992 r.)
- zastępca - prof. dr hab. med. Jerzy Janeczko (01.05.1990 r. - 30.09.1992 r.)
- dyrektor - prof. dr hab. med. Zbigniew Olejnik (01.10.1992 r. - 30.09.1995 r.)
- zastępca - prof. dr hab. med. Jerzy Janeczko (01.10.1992 r. - 30.09.1995 r.)
- dyrektor - prof. dr hab. med. Jerzy Janeczko (01.10.1995 r. - dotychczas)
- zastępca - dr n. med. Ewa Duszczyk (01.10.1995r. - dotychczas).

Po czterech latach działalności Instytutu, na podstawie decyzji Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 20 czerwca 1980 r. wprowadzono następujące zmiany organizacyjne:

- Klinikę Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych Dorosłych przemianowano na Klinikę Chorób Zakaźnych dla Dorosłych z jednoczesnym zmniejszeniem liczby łóżek z 70 do 40;
- Klinikę Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych Dzieci przemianowano na Klinikę Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych Wieków Dziecięcego;
- Zniesiono Klinikę Chorób Tropikalnych i w to miejsce powołano Klinikę Chorób Odzwierzęcych i Tropikalnych z jednoczesnym zwiększeniem liczby łóżek z 20 do 40;
- Zniesiono Zakład Epidemiologii Klinicznej;
- W Klinice Hepatologii Zakaźnej zwiększono liczbę łóżek z 55 na 65.

W wyniku tych zmian struktura organizacyjna Instytutu przedstawiała się następująco:

- Klinika Chorób Zakaźnych dla Dorosłych z Oddziałem Intensywnej Terapii - 40 łóżek i 7 asystentów,
- Klinika Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych Wieków Dziecięcego - 70 łóżek i 11 asystentów,
- Klinika Hepatologii Zakaźnej - 65 łóżek i 9 asystentów,
- Klinika Chorób Odzwierzęcych i Tropikalnych - 40 łóżek i 6 asystentów,
- Zakład Immunopatologii Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych - 13 pracowników,
- Pracownia Biochemiczna - 2 pracowników,
- Pracownia Parazytologii - 1 pracownik,
- Pracownia Bakteriologii - 1 pracownik.

Po dziesięciu latach w dniu 15.05.1990 r. Rektor Akademii Medycznej dokonał podziału Kliniki Hepatologii Zakaźnej na: Klinikę Hepatologii Zakaźnej (28 łóżek), której kierownictwo powierzył doc. dr hab. med. Januszowi Cianciarze i Klinikę Nabytych Niedoborów Immunologicznych (27 łóżek), której kierownikiem została prof. dr hab. med. Lidia Babiuch.

W dniu 25.01.1996 r. Jego Magnificencja dokonał połączenia Kliniki Hepatologii Zakaźnej z Kliniką Nabytych Niedoborów Immunologicznych i utworzył Klinikę Hepatologii i Nabytych Niedoborów Immunologicznych pod kierownictwem prof. dr hab. med. Janusza Cianciary.

Obecnie w skład Instytutu wchodzi:

1. Klinika Chorób Zakaźnych dla Dorosłych z Oddziałem Intensywnej Opieki Medycznej - 40 łóżek.

Kierownikami Kliniki byli: prof. dr hab. med. Bertold Kassur (od 1976 r. do 30.09.1977 r.), prof. dr hab. med. Zbigniew Olejnik od (01.10.1977 r. do 30.09.1995 r.) i prof. dr hab. med. Jerzy Janeczko od (01.10.1995 r.). Obecnie są w niej zatrudnieni:

- dr n. med. Dariusz Lipowski, adiunkt, specjalista I° z chorób wewnętrznych i II° z chorób zakaźnych,
- dr n. med. Witold Przyjałkowski, adiunkt, specjalista I° z chorób wewnętrznych i II° z chorób zakaźnych,
- lek. med. Joanna Reznier, asystent, specjalista I° z chorób wewnętrznych,
- lek. med. Ewa Rządziejewska, asystent,
- dr n. med. Ryszard Strzelecki, adiunkt, specjalista I° z chorób wewnętrznych i II° z chorób zakaźnych.

W Klinice pracowało ponadto 12 osób (2 osoby zmarły, 2 przeszły na emeryturę i 8 zmieniło miejsce pracy). Stopień naukowy doktora habilitowanego, a później profesora, uzyskały 2 osoby, dra nauk medycznych - 3, a specjalizację I° z chorób wewnętrznych, I° i II° z chorób zakaźnych - 12 osób.

2. Klinika Chorób Odzwierzęcych i Tropikalnych - 40 łóżek.

Od 20.06.1980 r. kierownikiem Kliniki jest prof. dr hab. med. Zdzisław Dziubek. Obecnie są w niej zatrudnieni:

- dr n. med. Wojciech Basiak, asystent, specjalista I° z chorób wewnętrznych,

- dr n. med. Maria Bielawska, adiunkt, specjalista I° z chorób wewnętrznych i II° z chorób zakaźnych,
- lek. med. Piotr Borkowski, asystent, specjalista I° z chorób wewnętrznych,
- dr n. med. Piotr Kajfasz, adiunkt, specjalista I° z chorób wewnętrznych i II° z chorób zakaźnych, medycyny morskiej i tropikalnej,
- dr n. med. Maria Olszyńska-Krowicka, adiunkt, specjalista I° z chorób wewnętrznych i II° z chorób zakaźnych,
- dr n. med. Hanna Żarnowska-Prymek, adiunkt, kierownik Pracowni Parazytologii.

W Klinice pracowało ponadto 10 osób (jedna osoba zmarła, a 9 zmieniło miejsce pracy). Stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskało 7 osób, dra nauk przyrodniczych jedna, a specjalizację I° z chorób wewnętrznych, II° z chorób zakaźnych oraz medycyny morskiej i tropikalnej - 10 osób.

3. Klinika Hepatologii i Nabytych Niedoborów Immunologicznych - 44 łóżka.

Kierownikiem Kliniki jest prof. dr hab. med. Janusz Cianciara. Obecnie są w niej zatrudnieni:

- prof. dr hab. med. Piotr Zaborowski,
- lek. med. Aneta Cybula, asystent, specjalista I° z chorób wewnętrznych,
- dr n. med. Henryk Hryniewicz, adiunkt, specjalista I° z pediatrii i II° z chorób zakaźnych,
- dr n. med. Joanna Jabłońska, adiunkt, specjalista I° z chorób wewnętrznych i II° z chorób zakaźnych,
- dr n. med. Joanna Kozłowska, asystent, specjalista I° z chorób wewnętrznych,
- lek. med. Tomasz Mikuła, asystent, specjalista I° z chorób wewnętrznych,
- dr n. med. Musabbir Mian, asystent, specjalista I° z chorób zakaźnych,
- lek. med. Wojciech Stańczak, asystent, specjalista I° z chorób zakaźnych.

W Klinice pracowało ponadto 16 osób (3 osoby zmarły, jedna przeszła na emeryturę, jedna przeniosła się do Zakładu Immunopatologii Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych i 11 osób zmieniło miejsce pracy). Stopień naukowy doktora habilitowanego, a później profesora, uzyskały 2 osoby, doktora nauk medycznych 5, a specjalizację I° z chorób wewnętrznych, I° i II° z chorób zakaźnych - 11 osób.

4. Klinika Chorób Zakaźnych Wieków Dziecięcego - 48 łóżek.

Kierownikami Kliniki byli: prof. dr hab. med. Hanna Szczepańska (od 1976 r. do 30.09.1980 r.), prof. dr hab. med. Marian Wojnarowski (od 01.10.1980 r. do 30.09.1997 r.), a od 01.10.1997 r. obowiązki kierownika pełni dr n.med. Małgorzata Szczepańska-Putz. Obecnie są w niej zatrudnieni:

- lek. med. Małgorzata Aniszewska, asystent, specjalista I° z pediatrii,
- lek. med. Sabina Dobosz, asystent, specjalista I° z pediatrii,
- dr n. med. Ewa Duszczyk, adiunkt, specjalista II z pediatrii,
- dr n. med. Barbara Kowalik-Mikołajewska, adiunkt, specjalista II° z pediatrii,
- dr n. med. Magdalena Marczyńska, adiunkt, specjalista II° z pediatrii,
- lek. med. Agnieszka Ołdakowska, asystent, specjalista I° z pediatrii,
- lek. med. Jolanta Popielska, asystent, specjalista I° z pediatrii,

- dr n. med. Ewa Talarek, asystent, specjalista I° z pediatrii.

W Klinice pracowało ponadto 28 osób (7 osób zmarło, 8 przeszło na emeryturę, jedna przeniosła się do Kliniki Hepatologii i Nabytych Niedoborów Immunologicznych i 12 zmieniło miejsce pracy). Stopień naukowy doktora nauk medycznych uzyskało 7 osób, a specjalizację I° lub II° z pediatrii - 18 osób.

5. Zakład Immunopatologii Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych.

Kierownikami Zakładu byli: prof. dr hab. med. Witold Brzosko (od 1976 r. do 1985 r.), prof. dr hab. med. Janusz Ślusarczyk (od 1986 r. do 1998 r.), a od 1998 r. - jest prof. dr hab. med. Marek Radkowski. Obecnie są w nim zatrudnieni:

- dr n. przyr. Teresa Łoch, adiunkt,
- mgr farm. Agnieszka Pawińska-Zdziebłowska, asystent,
- mgr biol. Julia Dąbrowska, asystent,
- Maria Halina Fic, starszy technik.

W ciągu 25 lat w Zakładzie pracowały ponadto 23 osoby, które zmieniły miejsce pracy. Najwięcej osób pracowało w latach 1980-1985 (21) i w latach 1990-1995 (12). Jedna osoba uzyskała tytuł naukowy doktora habilitowanego, a później profesora, jedna - doktora habilitowanego, a 7 - doktora nauk przyrodniczych i innych.

Od utworzenia Instytutu współpraca między jego dyrekcją i dyrekcją Szpitala Zakaźnego Nr 1 nie pozbawiona była określonych napięć i zadrążeń. Po dziesięciu latach istnienia Instytutu, w dniu 05.02.1986 r., Akademia Medyczna w Warszawie reprezentowana przez prof. dr hab. med. Jana Nielubowicza i Prezydent m.st. Warszawy, gen.dyw.dr Mieczysław Dębicki, reprezentowany przez Głównego Lekarza Wojewódzkiego dra n.med. Edwarda Wojtarowicza zawarli porozumienie następującej treści:

§ 1

Strony w oparciu o zarządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 1 czerwca 1984 r. w sprawie zasad współdziałania placówek akademii medycznych z placówkami służby zdrowia (Dz.Urz. MZiOS, Nr 7 poz. 39 z dnia 19.07.1984 r.) ustalają, że Instytut Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych zorganizowany jest na bazie oddziałów: VII, IX, X i XI Szpitala Zakaźnego Nr 1 w Warszawie, ul. Wolska 37 oraz w budynkach gospodarczych i niektórych innych pomieszczeniach tegoż Szpitala.

§ 2

Baza łóżkowa na której zorganizowany jest Instytut wynosi 205 łóżek i składa się z Kliniki Chorób Zakaźnych dla Dorosłych wraz z 15 łóżkowym Oddziałem Intensywnej Terapii, zajmującej Oddział VII i 25 łóżek w Oddziale IX, z Kliniki Chorób Odzwierzęcych i Tropikalnych zajmujących 40 łóżek w Oddziale IX, z Kliniki Hepatologii Zakaźnej pracującej na bazie Oddziału X zajmującej 65 łóżek, z Kliniki Chorób Zakaźnych Wieków Dziecięcego zajmującej Oddział XI z 60 łóżkami wraz z przynależnymi do poszczególnych Klinik pracownikami i innymi dotąd używanymi przez Kliniki pomieszczeniami.

Integralną częścią Instytutu jest również Zakład Immunopatologii Chorób Zakaźnych znajdujący się obecnie w budynkach gospodarczych (piętro nad pralnią, suterena, piwnice oraz inne pomieszczenia zaadaptowane dla Zakładu).

Ogólna powierzchnia łóżkowa wynosi 937 m², a ogólna powierzchnia wszystkich pomieszczeń użytkowanych przez Instytut wynosi 2354 m². Ewentualne inne dodatkowe pomieszczenia na cele użytkowania przez Instytut zostaną uzgodnione pomiędzy dyrekcją Instytutu a dyrektorem Szpitala.

§ 3

Instytut zorganizowany na bazie Szpitala spełnia zadania naukowe i dydaktyczne, których zakres określają władze Akademii Medycznej, a oddziały na bazie których jest zorganizowany wykonują zadania usługowe w zakresie profilaktyki, lecznictwa i rehabilitacji. Zakres tych zadań określają przepisy ogólnobowiązujące.

§ 4

Przyjmowanie pacjentów do Klinik Instytutu będzie się odbywać zgodnie z obowiązującymi przepisami, ustalonymi dla Szpitali zakaźnych.

Dla zabezpieczenia zadań dydaktyczno-naukowych oraz ogólnokrajowych pozostawia się 20% łóżek w Instytucie do dyspozycji Klinik.

§ 5

Wszystkie inne zasady współpracy i odpowiedzialności reguluje zarządzenie MZiOS z dnia 1 czerwca 1984 r. § 2 ust. 1 p. 2 do 14 (Dz.Urz. MZiOS z dnia 19.07.84 r. poz. 39). Obie porozumiewające się strony zobowiązują się do ich przestrzegania.

§ 6

Porozumienie zostaje zawarte na czas nieokreślony. Każdej ze stron przysługuje prawo odstąpienia od zawartego porozumienia. Wypowiedzenie porozumienia odbywa się na piśmie, co najmniej na 3 miesiące przed rozpoczęciem roku akademickiego i powinno być poprzedzone negocjacjami. Wypowiedzeniu mogą podlegać warunki współpracy pomiędzy Instytutem Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych, a Szpitalem, nie dotyczy to samego faktu prowadzenia przez Instytut ustawowej działalności na bazie Szpitala.

§ 7

Porozumiewające się strony powołują Zespół Doradców. W skład zespołu wchodzi: Dyrektor i wicedyrektorzy Instytutu, Dyrektor i wicedyrektorzy Szpitala oraz zależnie od potrzeb mogą być zaproszone do Zespołu inne osoby.

§ 8

Traci moc obowiązujące porozumienie zawarte w dniu 12 lipca 1968 r.

§ 9

Porozumienie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Z up. Prezydenta

Miasta Stoł. Warszawy

Dr n. med. E. WOJTAROWICZ

Rektor

Akademii Medycznej w Warszawie

Prof. J. NIELUBOWICZ

Podpisanie precyzyjnej umowy o współpracy Instytutu ze Szpitalem Zakaźnym Nr 1 nie doprowadziło do istotnych zmian w obustronnych stosunkach. Były lata lepsze i gorsze, ale podejmowane decyzje z reguły były korzystne dla Szpitala i niekorzystne dla Instytutu. Ostatnie pogorszenie wzajemnych stosunków nastąpiło w okresie wprowadzania zmian organizacyjnych w służbie zdrowia. Od wielu miesięcy toczą się długotrwałe, żmudne i nieefektywne pertraktacje między zespołem negocjacyjnym Akade-

mii Medycznej, w którym uczestniczy Jego Magnificencja Rektor i Dyrektor Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego, ale do maja 2001 r. umowa nie została podpisana.

Mimo określonych trudności, Instytut wykonywał i nadal wykonuje swoją działalność zgodnie ze statutem Akademii Medycznej i Regulaminem Instytutu. Prowadzi zajęcia dydaktyczne dla studentów V Roku obu Wydziałów Lekarskich, dla studentów angielskojęzycznych i studiów wieczorowych oraz dla studentów IV Roku Oddziału Stomatologii. Prowadzi też szkolenie podyplomowe dla lekarzy specjalizujących się w chorobach zakaźnych i lekarzy odbywających staże cząstkowe z chorób zakaźnych oraz na kursach szkolenia podyplomowego w ramach CMKP lub Akademii Medycznej. Zajęcia te cieszą się dużym powodzeniem i są wysoko oceniane przez ich uczestników. W anonimowych ankietach prowadzonych przez studentów, Instytut zawsze zajmuje jedno z czołowych miejsc. Kierownicy Klinik i asystenci prowadzą wykłady w innych uczelniach i instytutach naukowych, na zebraniach naukowo - szkoleniowych Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych oraz innych Towarzystw Naukowych.

Samodzielni pracownicy nauki kilkakrotnie byli recenzentami prac habilitacyjnych, wielokrotnie - prac doktorskich i innych. Są przewodniczącymi i członkami Komisji Egzaminacyjnych z chorób zakaźnych i wewnętrznych.

Instytut posiada niemałe osiągnięcia naukowe.

W ciągu 25 lat 5 osób uzyskało tytuł naukowy doktora habilitowanego (2 z Kliniki Chorób Zakaźnych dla Dorosłych, 2 z Kliniki Hepatologii i Nabytych Niedoborów Immunologicznych i jedna z Zakładu Immunopatologii Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych), 30 doktora nauk medycznych, przyrodniczych i innych (3 z Kliniki Chorób Zakaźnych dla Dorosłych, 8 z Kliniki Chorób Odzwierzęcych i Tropikalnych, 5 z Kliniki Hepatologii i Nabytych Niedoborów Immunologicznych, 7 z Kliniki Chorób Zakaźnych Wieku Dziecięcego i 7 z Zakładu Immunopatologii Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych)) oraz 7 tytuł naukowy profesora (Lidia Babiuch, Janusz Cianciara, Zdzisław Dziubek, Jerzy Janeczko, Zbigniew Olejnik, Marek Radkowski i Janusz Ślusarczyk). W tym okresie 51 osób uzyskało specjalizację I i II - najczęściej z chorób zakaźnych, wewnętrznych i pediatrii (12 osób z Kliniki Chorób Zakaźnych dla Dorosłych, 10 z Kliniki Chorób Odzwierzęcych i Tropikalnych, 11 z Kliniki Hepatologii i Nabytych Niedoborów Immunologicznych i 18 z Kliniki Chorób Zakaźnych Wieku Dziecięcego) .

W ciągu 25 lat pracownicy Instytutu opublikowali w czasopiśmie polskich i zagranicznych ok. 1250 prac naukowych (ponad 250 Klinika Chorób Zakaźnych dla Dorosłych, ok. 300 Klinika Chorób Odzwierzęcych i Tropikalnych, ok. 250 Klinika Hepatologii i Nabytych Niedoborów Immunologicznych, ok. 150 Klinika Chorób Zakaźnych Wieku Dziecięcego i ponad 300 Zakład Immunopatologii Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych), w tym 84 objętych Current Contents. Liczba cytowań najczęściej mieściła się w przedziale 75-125 rocznie. Pod redakcją prof. Zdzisława Dziubka ukazały się 2 wydania podręcznika „Choroby zakaźne i pasożytnicze”, którego współautorami byli pracownicy Instytutu. Prof. Zdzisław Dziubek jest autorem monografii „Pokąsania i użądlenia” i współautorem monografii „Choroby pasożytnicze człowieka”. Pracownicy Instytutu są autorami wielu rozdziałów w podręcznikach, monografiach i innych opra-

cowaniach. Klinika Chorób Zakaźnych Wieków Dziecięcego, która od prawie 15 lat prowadzi leczenie szpitalne i ambulatoryjne dzieci zakażonych HIV, opracowała zatwierdzone przez MZiOS programy: „Model opieki nad noworodkiem i niemowlęciem matki zakażonej HIV” i „Program szczepień ochronnych dzieci urodzonych przez matki HIV (+)”.

Pracownicy Instytutu prowadzą wielokierunkowe prace badawcze zgodnie z profilem kliniki.

W latach 1976 - 1989 Zakład Immunopatologii Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych pod kierownictwem prof. W. Brzoski opracował i opatentował oryginalną w skali światowej metodę produkcji szczepionki przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, pozwalającą uzyskać po trzykrotnym szczepieniu serokonwersję HBsAg do anty - HBs u 95% osób. Wprowadził ilościową ocenę replikacji HBV poprzez oznaczenie aktywności polimerazy DNA HBV i rozpoczął badania receptorów hepatotropowych HBV. W latach 1986 - 1998 pod kierownictwem prof. J. Ślusarczyka Zakład kontynuował badania seroepidemiologiczne ostrych i przewlekłych zakażeń wirusowych, opracował metodę immunoenzymatyczną do wykrywania białek pre S-1 i pre S-2 HBV, monitorował aktywność markerów zakażenia HBV, HCV, HIV, CMV, a w ostatnich latach - pod kierownictwem prof. M. Radkowskiego wykrył pozawątrobową replikację HCV, wprowadził technikę badania PCR do oznaczania HCV-RNA, rozpoczął badania właściwości molekularnych wirusów hepatotropowych i biochemicznych wykładników włóknienia wątroby w przewlekłych zakażeniach wirusami hepatotropowymi i w marskości pozapalnej wątroby.

W latach osiemdziesiątych Klinika Hepatologii i Nabytych Niedoborów Immunologicznych dokonała oceny leczenia przewlekłego zapalenia wątroby typu B i nie - A, i nie - B za pomocą wyciągów z grasicy cielęcej - Thymus Factor X (TFX Polfa) i *propioni granulorum*. W 1989 r. Klinika pierwsza w Polsce rozpoczęła badania nad skutecznością interferonu limfoblastoidalnego w leczeniu przewlekłego zapalenia wątroby typu B. Uczestniczyła w opracowaniu standardów leczenia przewlekłego zapalenia wątroby typu B i C za pomocą interferonu α . Obecnie prowadzi badania nad znaczeniem zakażeń - wirusami HGV i TTV u chorych z przewlekłymi zapaleniami wątroby typu B i C oraz skutecznością nowych leków nukleozydowych (lamiwudyna) w leczeniu przewlekłych zapaleń wątroby. Od 1986 r. pierwsza w Polsce zaczęła hospitalizowanie zakażonych HIV - w tym chorych na AIDS - i od kilku lat prowadzi badania nad zakażeniami oportunistycznymi oraz odpowiedzią tych chorych na szczepienia profilaktyczne.

Klinika Chorób Zakaźnych dla Dorosłych od wielu lat kontynuuje badania nad pogłębieniem wiedzy o etiopatogenezie zakażeń wirusowych, bakteryjnych i grzybiczych ośrodkowego układu nerwowego, nad udoskonaleniem metod diagnostycznych i leczniczych. Opracowała schematy leczenia bakteryjnych ropnych i nieropnych zapaleń opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu, które są powszechnie stosowane w kraju. Od wielu lat prowadzi długoletnie badania hematologiczne, biochemiczne i immunologiczne u chorych z mononukleozą zakaźną. U pewnego odsetka chorych po przebyciu mononukleozy zakaźnej wykazała długotrwałe utrzymywanie się niedoboru różnych subpopulacji limfocytów grasiczozależnych oraz przemijający efekt terapeutyczny po podawaniu tym osobom środków immunomodelujących (TFX, Groprinosin). Klinika badała wpływ cukrzycy na przebieg wirusowych zapaleń wątroby, wpływ tych zapaleń

na cukrzycę i wykazała wzajemne niekorzystne oddziaływanie. Prowadzi badania nad zmieniającym się profilem zakażeń szpitalnych w Oddziale Intensywnej Opieki Medycznej.

Klinika Chorób Odzwierzęcych i Tropikalnych przez wiele lat prowadziła wszechstronne badania nad brucelozą. Dzięki tym badaniom i wysiłkom innych Ośrodków w kraju, brucelozę uznano za chorobę zawodową pewnych grup pracowniczych, a efektywne jej leczenie w określonym stopniu przyczyniło się praktycznie do wyeliminowania brucelozy w Polsce. Kontynuuje badania nad pogłębieniem patogenyzy różnych postaci toksoplazmozy, boreliozy, bąblowicy. Wprowadziła nowe metody diagnostyczne chorób odzwierzęcych i pasożytniczych lub zmodyfikowała dotychczas stosowane. Prowadzi też badania chorób tropikalnych zawlekanych do Polski. W związku z reformą służby zdrowia od 1.01.1999 r. w Pracowni Parazytologicznej zlikwidowano wszystkie etaty techniczne i w tej chwili ma ona jednoosobową obsadę i wobec tego liczba oraz zakres badań naukowych uległy bardzo znacznemu ograniczeniu.

Klinika Chorób Zakaźnych Wiekii Dziecięcego od wielu lat jest jednym z referencyjnych ośrodków prowadzących diagnostykę i leczenie dzieci ze wszystkimi postaciami wirusowych zapaleń wątroby. Prowadzi wielokierunkowe badania nad udoskonaleniem badań diagnostycznych zakażeń HIV i AIDS, mononukleozy zakaźnej, toksoplazmozy, toksokarozy, boreliozy oraz nad problemami terapeutycznymi tych chorób. Od połowy 2000 r. jest ośrodkiem referencyjnym dla dzieci zakażonych HIV oraz dzieci matek HIV - dodatnich.

Instytut realizował i realizuje kilkanaście projektów badawczych finansowanych przez KBN. W 1991 r. zorganizował XII Zjazd Naukowy PTEiLChZ i był współorganizatorem kilku sympozjów krajowych .

Przez wiele lat Instytut współpracował z Uniwersytetem w Zagrzebiu (Chorwacja), Instytutem Wirusologii w Moskwie (Rosja), Uniwersytetem w Lundt (Szwecja) i z Mayo Clinic w Pittsburgu (USA). Kilku asystentów było na stypendiach zagranicznych, między innymi Stypendium Fulbrighta w Mayo Clinic (USA).

W ciągu 25 lat pracownicy Instytutu pełnili i pełnią różne funkcje w Akademii Medycznej.

Prof. J Cianciara był prorektorem ds. Klinicznych i Współpracy z Regionem (dwie kadencje), prodziekanem I Wydziału Lekarskiego (dwie kadencje) i jest przewodniczącym Senackiej Komisji ds. Klinicznych i Współpracy z Regionem. Dr hab. M Dąbrowski był prorektorem ds. Dydaktycznych i Wychowawczych. Prof. Z Dziubek był członkiem Senatu Akademii Medycznej. Prof. J Janeczko był członkiem Senatu Akademii Medycznej, członkiem Senackiej Komisji ds. Umów i Zleceń, członkiem Senackiej Komisji ds. Lecznictwa, a od trzech kadencji jest członkiem Senackiej Komisji ds. Nauki i od czterech kadencji przewodniczącym Rady Pedagogicznej II Wydziału Lekarskiego. Prof. Z Olejnik był przewodniczącym Rady Pedagogicznej II Wydziału Lekarskiego (cztery kadencje). Prof. M Radkowski jest członkiem Senackiej Komisji ds. Nauki. Prof. P Zaborowski jest przewodniczącym Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i członkiem Senackiej Komisji ds. Nagród.

Pracownicy Instytutu pełnili też i pełnią różne funkcje poza Akademią Medyczną.

Prof. B Kassur był wiceprzewodniczącym Rady Naukowej Międzynarodowej Federacji Towarzystw Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych, członkiem Honorowym PTEiLChZ, Polish Medical Alliance U.S., Associatio Medicorum Bohemoslovacorum

J.E. Purkyně Societas Bohemoslaviae Medicinae Morborum Contagiosum Investigantibus i Societas Infectologicae Hungariae. Prof. L Babiuch była członkiem Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia, członkiem Rady Naukowej ds. AIDS przy Ministrze Zdrowia i przewodniczącą Komisji ds. Klinicznych i Terapeutycznych AIDS. Prof. J Cianciara był przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Surowic i Szczepionek, jest członkiem European Association of the Study of the Liver, Polskiego Towarzystwa Naukowego AIDS, Polskiego Towarzystwa Hepatologicznego i Rady Naukowej PZH. Prof. Z Dziubek był przewodniczącym Krajowego Zespołu ds. Chorób Zakaźnych, członkiem Komisji przy Ministrze Zdrowia, członkiem Komisji ds. Współpracy z Krajami Rozwijającymi się, członkiem Komisji Sanitarno-Epidemiologicznej i członkiem Komitetu ds. AIDS przy Ministrze Zdrowia, wiceprzewodniczącym ZG PTEiLChZ i jest członkiem Honorowym PTEiLChZ i członkiem Honorowym Polskiego Towarzystwa Higienicznego, członkiem Rady Naukowej czasopisma „Nowa Klinika” i „Nowa Medycyna”. Dr E Duszczyk jest członkiem ZG PTEiLChZ Sekcji Pediatrycznej. Prof. J Janeczko był skarbnikiem VI Międzynarodowego Kongresu Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych, przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego XII Zjazdu Naukowego PTEiLChZ, skarbnikiem ZG PTEiLChZ, przewodniczącym Oddziału Warszawskiego PTEiLChZ (dwie kadencje) i członkiem Krajowego Zespołu ds. Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych, członkiem Rady Programowej CMKP i jest członkiem Honorowym PTEiLChZ, od pięciu kadencji - zastępcą przewodniczącego ZG PTEiLChZ, członkiem Rady Naukowej PZH oraz członkiem Kolegium Redakcyjnego „Przeglądu Epidemiologicznego”, organu PTEiLChZ. Prof. J Januszkiewicz był członkiem Rady Naukowej Międzynarodowej Federacji Towarzystw Chorób Zakaźnych i Pasożytniczych. Prof. Z Olejnik był wiceprzewodniczącym Oddziału Warszawskiego PTEiLChZ oraz członkiem Krajowego Zespołu Specjalistycznego ds. Chorób Zakaźnych. Prof. H Poznańska była przewodniczącą Warszawskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej. Prof. H Szczepańska była członkiem Rady Sanitarno-Epidemiologicznej przy Głównym Inspektorze Sanitarnym MZiOŚ i członkiem Kolegium Redakcyjnego „Przeglądu Epidemiologicznego”. Dr M Szczepańska-Putk jest członkiem Komitetu Redakcyjnego „Problemy HIV i AIDS”. Prof. J Ślusarczyk był członkiem Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia i członkiem Komitetu ds. AIDS przy Ministrze Zdrowia. Prof. M Wojnarowski był założycielem Europejskiego Towarzystwa Nefrologii Dziecięcej i członkiem Zarządu Głównego Międzynarodowego Stowarzyszenia Nefrologii Dziecięcej. Prof. P Zaborowski jest członkiem Komitetu Etyki Światowej Organizacji Gastroenterologii, European Association of the Study of the Liver, Polskiego Towarzystwa Hepatologicznego, Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej i Komitetu Redakcyjnego „Hepatologia Polska”.

Wielu innych pracowników Instytutu było i jest członkami różnych Towarzystw Naukowych krajowych i zagranicznych.

Za osiągnięcia w pracy zawodowej pracownicy Instytutu otrzymali wiele nagród i odznaczeń państwowych.

Prof. L Babiuch, prof. Z Dziubek (dwukrotnie), prof. J Janeczko, dr P Kajfasz, dr M Marczyńska, dr M Mian, dr M Olszyńska-Krowicka, prof. M Radkowski (trzykrotnie), dr M Szczepańska-Putk i prof. J Ślusarczyk (dwukrotnie) otrzymali nagrody ze społowe Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, a Zakład Immunopatologii Chorób

Zakaźnych i Pasożytniczych - nagrodę zespołową Przewodniczącego Rady Naukowej przy Ministrze Zdrowia i Opieki Społecznej. Wielu pracowników otrzymało nagrody naukowe i dydaktyczne II° i III° Rektora Akademii Medycznej oraz inne nagrody i wyróżnienia.

Prof. B Kassur otrzymał między innymi tytuł honorowy Zasłużonego Nauczyciela Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Prof. L Babiuch została odznaczona między innymi Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, prof. Z Dziubek Złotym Krzyżem Zasługi i Złotą Odznaką Zrzeszenia Lekarzy i Techników Weterynarii, prof. J Janeczko Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, prof. Z Olejnik Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, prof. H Poznańska Odznaką Honorową III° Polskiego Czerwonego Krzyża i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, prof. H Szczepańska Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz prof. M Wojnarowski Złotym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Inni pracownicy zostali odznaczeni Złotymi, Srebrnymi i Brązowymi Krzyżami Zasługi oraz innymi odznaczeniami państwowymi.

Instytut uczestniczy w leczeniu i profilaktyce chorób zakaźnych i pasożytniczych i może poszczycić się niemałymi osiągnięciami. Hospitalizuje rocznie 2000-2500 chorych z chorobami o różnej etiologii, szerzącymi się w kraju i do Polski zawlekanymi. W Oddziale Intensywnej Opieki Medycznej hospitalizuje się rocznie ok. 150 chorych w stanie bardzo ciężkim, z bezpośrednim zagrożeniem życia. W 2001 r. w Oddziale tym, w leczeniu ostrej niewydolności wątroby z zespołem wątrobowo-nerkowym, zastosowano po raz pierwszy w Polsce system sztucznego wspomaganie wątroby MARS (Molecular Adsorbents Recirculating System) opracowany w Rostocku (Niemcy). Jest to zmodyfikowana forma hemodializy z zastosowaniem zamkniętego krążenia albumin, nie komunikujących się bezpośrednio z krwią pacjenta.

Sukcesy w zwalczaniu chorób infekcyjnych i pasożytniczych oraz poprawa sytuacji epidemiologicznej w kraju, spowodowały wytworzenie się błędnego przekonania, że walka z chorobami zakaźnymi została już wygrana. Doprowadziło to do zmniejszenia liczby łóżek dla zakaźnie chorych w kraju i w Instytucie (z 215 w 1976 r. do 172 w 2001 r.). Przekonanie to jest błędne, a nadmierny optymizm może być groźny w skutkach. Jedne choroby infekcyjne zostały wprawdzie opanowane, ale pojawiają się nowe zespoły chorobowe wywołane między innymi przez wirusy Ebola, Sabia, Hantaan, herpes typu 6 i 8, bakterie (ehrllichioza), pasożyty (babezjoza) itp. oraz narasta problem zakażeń szpitalnych. Przed Instytutem stają więc nowe problemy do rozwiązania i aby im sprostać winien on być odpowiednio wyposażony między innymi w materiały naukowe, aparaturę i odczynniki. Instytut ma wizję swoich przyszłych zadań, ale bez odpowiedniego wsparcia finansowego nie sprosta nowym wyzwaniom. Jak najszybciej należy rozpocząć prace legislacyjne oraz opracować program, aby uporać się z tymi problemami przed wejściem Polski do Unii Europejskiej.

Adres autora:

Jerzy Janeczko

Klinika Chorób Zakaźnych dla Dorosłych

ul. Wolska 37, 01-201 Warszawa

tel. 0-prefiks-22 632-06-84